

(/)

🏠 (/) > Biografier, erindringer (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> Godt for sandheden at ikke alle lever af at sælge flæsk

← Forrige artikel (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/loevinden>)

Godt for sandheden at ikke alle lever af at sælge flæsk

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 3187

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/godt-for-sandheden-at-ikke-alle-lever-af-at-saelge-flaesk)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/godt-for-sandheden-at-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/godt-for-sandheden-at-ikke-alle-lever-af-at-saelge-flaesk)

[ikke-alle-lever-af-at-saelge-flaesk](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/godt-for-sandheden-at-ikke-alle-lever-af-at-saelge-flaesk)) **t** (<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan

ses på [http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/godt-for-sandheden-at-ikke-alle-lever-af-at-saelge-flaesk)

[60/godt-for-sandheden-at-ikke-alle-lever-af-at-saelge-flaesk](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/godt-for-sandheden-at-ikke-alle-lever-af-at-saelge-flaesk)) **in**

([http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/godt-for-sandheden-at-ikke-alle-lever-af-at-saelge-flaesk)

online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/godt-for-sandheden-at-

ikke-alle-lever-af-at-saelge-flaesk&title=)

Maria Grønlykke

Godt for sandheden at ikke alle lever af at sælge flæsk. En biografisk fortælling om Ellen Hørup

Gyldendal. 212 sider, 249,95kr.

Af Ida Munk

Bogens forfatter Maria Grønlykke er uddannet jurist, som efter en embedskarriere debuterede i 2003 med 'Fisketyven. Historier hjemmefra.' Hun har blandt andre fortællinger også skrevet om sine driftige og kreative forældre, Lene og Sven Grønlykke og senest i 2014 'Hundrede års kvindsomhed. Polyfoni.' – som forlaget skriver: - "en hyldest til kvinders valgret."

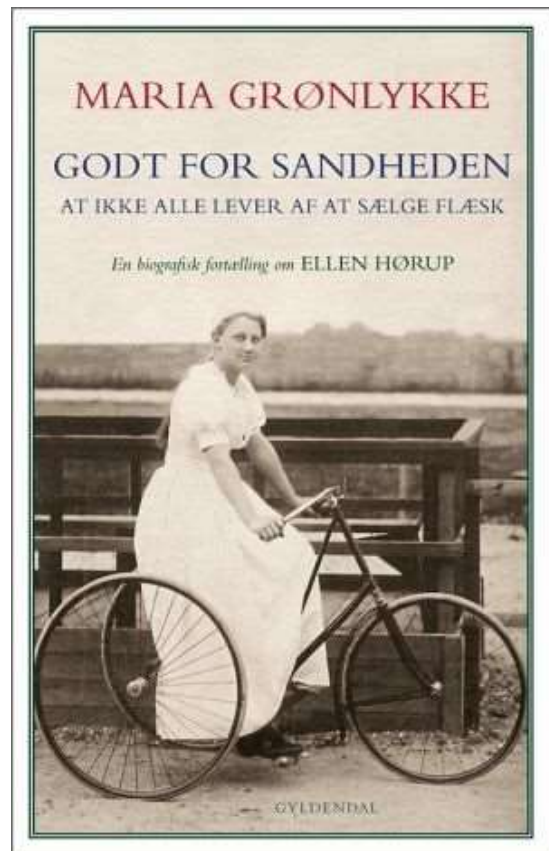
Også denne bog er en fortælling: Ellen Hørup viser sig at være en højst usædvanlig kvinde – ikke blot i sin samtid, men så sandelig også med nutidens målestok. Hun levede 1871-1953. Var datter af

viceskoleforstander Emma Hørup og minister, medgrundlægger af Politiken, Viggo Hørup. At skrive en biografi om denne usædvanlige kvinde har været en vanskelig sag for forfatteren: Det gøres klart med bogens første overraskende sætning: "Dette er ikke den bog jeg ville skrive!" Man læser lige den sætning to gange og forstår efter de første små fire sider, hvilken kamp det har været at få den foreliggende bog, en biografisk fortælling frem. Så kalejdoskopisk et liv og så meget materiale, der har været tilgængelig om kvinden her! Ikke alene levede hun jo i den tid, hvor man stadig skrev breve – hyppigt. Hun skrev desuden hundredvis af kronikker, mange bøger og artikler, hun udgav blade og pamfletter i stort tal. Hun havde en international omgangskreds og et netværk af et format, som blev plejet med personlige besøg og brevveksling. Hun drog på foredragsturne i adskillige lande, engagerede sig som pacifist i oprettelsen af Folkeforbundet og var en globetrotter – rejste ikke mindst til Indien, hvor hun var ven med og gæst hos Mahatma Gandhi.

Helt klart en usædvanlig kvinde, og man forstår forfatterens kommentar: 'Hvordan har vi dog kunnet glemme hende? Og hvorfor skulle vi overhovedet det?'

Bogen er en biografisk fortælling. Heraf følger, at forfatteren bruger sin gode fortællekunst med belæg i det omfattende materiale, som hun har skaffet sig adgang til. Bogen bliver dermed en personschildring, som sætter denne kvindes personlige muligheder op mod de samfundsmæssige betingelser, der udviklede sig i 1900-årenes første halvtreds år. Hun er født ind i den politiske og intellektuelle nationale elite og får adgang til den internationale elite. Og hun er rig! Det skildres meget underholdende, hvorledes hun satte sig op mod de til enhver tids gældende normer for kvinder, men også at hun som alle andre kvinder dengang ifølge loven var underlagt sin mand, der bestyrede hendes formue, indtil hun blev skilt og arvede efter sin mor.

Hun var ikke uddannet journalist, men tandlæge med eksamen fra Paris. Hun brugte sine evner til at undersøge, til at netværke og at formulere sig mundtligt og skriftligt på adskillige sprog i retfærdighedens tjeneste.

Bogen indledes med kapitlet 'Ellens andet liv', hvor Ellen som 50-årig i 1920 bryder op fra sit ægteskab gennem 25 år med juristen Vilhelm Nielsen, som via ægteskabet med Hørups datter fik en 'nobel' karriere i Politikens Hus. Hun rejser til Rom og har tilsyneladende ikke mange forventninger til resten af livets fest. Hun har indtil da tjent penge ved at oversætte fra tysk, russisk, engelsk, fransk og til italiensk! Sin uddannelse – som tandlæge med eksamen fra Paris – brugte hun faktisk ikke, men fra tiden i Rom folder hun sig ud som gravende, kritisk, engageret journalist. Man kan ikke undgå at blive fascineret af en kvinde, der på dette tidspunkt i livet 50 år gammel forfører og flytter sammen med en ti år yngre og smuk munk, som hun flere år senere forlader for bl.a. at engagere sig i Gandhis pacifistiske kamp mod den engelske kolonisation. Hun 'svigter' ikke munken, men bekoster hans uddannelse til jurist, da han forlader kirken.

Efter dette rids over Ellen Hørups liv, går bogen kronologisk til værks fra barndommen til hendes død som 83-årig – i alle årene aktiv og retfærdighedssøgende politisk og samfundsmæssigt.

Hun tilhørte den intellektuelle og økonomiske elite i Danmark. Hendes fars position på Politiken og som minister betød adgang hertil, hun var medlem af bestyrelsen fra 1933, hun var en af de flittigste udenrigs og indenrigs skribenter, og alligevel måtte hun kæmpe for at få sine kronikker og indlæg uzensureret og ukorrigeret i avisen. Hun skrev for at oplyse befolkningen om, hvad der faktisk foregik i verden – specielt nævner bogen hendes engagement for at få sandheden frem om krigen i Spanien mellem regeringsstyrkerne og Francos hær. 'Man' betvivler hendes analyser, indtil udenlandske aviser korrigerer sig selv og belyser de fakta, som Ellen Hørup havde fundet frem. Under 2. Verdenskrig, hvor hun igen bosatte sig i Danmark, måtte hun se i øjnene, at hun ikke kunne komme uden om det forbud, der var udstedt mod at skrive om politiske forhold: Bl.a. var hendes Nyheds- og medlemsbreve blevet beslaglagt og forbudt. Men hendes retfærdighedssans kues ikke: Hun tager tråden op fra Peter Sabroes indsats for de fattige og børns elendige vilkår under for sorgen. Hun skriver og dokumenterer og møder hård og hånlige modstand fra den etablerede embedsmandsstand og politikere på feltet. Men hun er handlekraftig på en anderledes måde: Hun køber i 1943 et børnehjem ved Jægerspris, der bliver drevet inspireret af Montessoris ideer. Hun vedbliver at arbejde på at påvise de umenneskelige forhold, der bydes staklerne i samfundet og påvirker lovændringerne.

Bogens fortællinger om denne kvinde og hendes fremfærd er virkelig underholdende. Den giver læserne nogle overraskende vinkler på, hvordan kvinder kunne – hvis de besad en formidabel vilje og evne til at nå deres mål – presse sig vej ind til magtens centre og udøve indflydelse. Fortællingerne dokumenteres ikke på traditionel akademisk vis med bibliografi/ kildeliste eller noter. Men det righoldige materiale er samlet sådan, at man som læser får et usædvanligt indblik i ikke blot denne usædvanlige kvindes liv, men også hendes samtid nationalt og internationalt gennem hendes naturlige ageren i disse kredse.

[Historie-online.dk, den 14. oktober 2019]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/loevinden>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(<http://www.historie-online.dk/boger/manden-bag-masken>) (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/en-maler-fra-tyskland>)

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/maleren-anna-ancher>)